

регламентована ст. 127 Кримінально-виконавчого кодексу України [1].

Ці організації створюються для вирішення внутрішньо колективних проблем засуджених, що виникають у процесі спільної життєдіяльності у виправній установі.

Список використаних джерел:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України // [Текст] // [електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2004 року № 429 «Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах» // [Текст] // [електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-%D0%BF>

3. Закон України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо забезпечення прав засуджених осіб в установах виконання покарань» від 21 січня 2010 року № 1828-VI // [Текст] // [електронний ресурс] – режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1828-17>

4. Кримінально-виконавче право України : підручник / О. М. Джужа, І. Г. Богатирьов, О. Г. Колб, В. В. Василевич [та ін]; за заг. ред. докт. юрид. наук., проф. О. М. Джужи. – К. : Атіка, 2010. – 752 с.

~Сучасні засоби безпосереднього примусу в польській поліції, що застосовуються при затриманні злочинців~

~Nowoczesne środki przymusu bezpośredniego w polskiej policji używane do zatrzymywania osób agresywnych i niebezpiecznych popełniających przestępstwa~

Гацковські Х. (Gackowski K.), викладач Інституту досліджень організованої злочинності та тероризму Вищої школи поліції в м. Щитно (Республіка Польща)

У доповіді розкрито сучасні засоби активної оборони, що застосовуються спеціальними підрозділами поліції при затриманні злочинців. Наведено практичні рекомендації

щодо застосування таких засобів під час повсякденної діяльності поліцейських, вказано на недоліки застосування спеціальних засобів. Проаналізована правові підстави застосування спеціальних засобів під час затримання злочинців.

Wraz z biegiem czasu i ewolucją nowoczesnych technologii militarnych polska policja zwróciła uwagę na środki przymusu bezpośredniego, które znacznie przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa osobistego funkcjonariusza pełniącego służbę.

Nowoczesne środki przymusu bezpośredniego powinny w sposób natychmiastowy i bezpośredni obezwładniać osoby agresywne i niebezpieczne popełniające przestępstwa, przy zachowaniu maksymalnego bezpieczeństwa funkcjonariusza policji, który ich używa.

Jednym z nowoczesnych środków przymusu bezpośredniego, będącym na wyposażeniu polskiej policji, są przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.

Zgodnie z obowiązującą w Polsce Ustawą z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, przedmiotów do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej można użyć lub wykorzystać w przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z następujących działań:

- odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby;
- przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby;
- przeciwdziałania bezpośredniemu zamachowi na ochraniane przez policjanta obszary, obiekty lub urządzenia;
- przeciwdziałania niszczeniu mienia;
- zapewnienie bezpieczeństwa konwoju lub doprowadzenia;
- ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;

- zatrzymania osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;

- pokonania czynnego oporu.

Powyższe przypadki pozwoliły na wprowadzenie środka przymusu bezpośredniego wypełniającego lukę pomiędzy użyciem pałki służbowej, a użyciem broni palnej.

Użycie pałki służbowej bardzo często nie jest skuteczne wobec osób o dużej masie ciała, pod wpływem alkoholu lub pod działaniem środków odurzających. Nieumiejętne obezwładnianie tej kategorii osób przez funkcjonariusza nie przyniesie pożądanego skutku obezwładnienia, a spowoduje jedynie wzrost agresji i zwiększenie ryzyka naruszenia nietykalności cielesnej lub czynnej napaści na policjanta podejmującego interwencję. Z kolei użycie broni palnej w wielu przypadkach podejmowania interwencji niesie za sobą poważne konsekwencje prawne i etyczne. Zgodnie z zasadą stopniowania środków przymusu bezpośredniego, funkcjonariusz powinien stopniować używanie środków przymusu bezpośredniego w sposób wyrządzający najmniejszą dolegliwość osobie, wobec której jest używany.

Nie każdy funkcjonariusz zdaje sobie sprawę, że oddanie strzału w kierunku osoby w celu jej obezwładnienia, nie jest obezwładnieniem natychmiastowym. Osoby z ranami postrzałowymi nadal mogą być niebezpieczne i nie będą podporządkowywać się wydanym przez funkcjonariusza na podstawie prawa poleceniom. Osoba zostanie obezwładniona natychmiast, jeśli zostanie postrzelona w część ciała odpowiadającą bezpośrednio za układ ruchowy lub nerwowy w ciele człowieka.

Należy pamiętać, że takie obezwładnienie agresywnej i niebezpiecznej osoby jest ostatecznością. Dlatego w celu poprawienia bezpieczeństwa osobistego funkcjonariusza policji podejmującego interwencję i osób agresywnych i niebezpiecznych, wobec których podejmowana jest interwencja, polska policja wprowadza na wyposażenie jednostek organizacyjnych policji coraz większą ilość

przedmiotów służących do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.

Przedmiotami takimi są urządzenia obezwładniające amerykańskiej firmy Taser. Pierwsze urządzenia Taser X-26 zostały wprowadzone na wyposażenie jednostek Policji w 2007 roku. Wraz z postępującą technologią powstawały kolejne urządzenia obezwładniające, takie jak Taser X-26P oraz Taser X-2, które polska policja zakupiła i również wprowadziła na wyposażenie swoich jednostek.

Pozwalają one skutecznie obezwładnić najbardziej agresywne osoby zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, nie narażając ich na utratę zdrowia i życia.

Szybkie i skuteczne obezwładnienie takiej osoby wpływa bezpośrednio na bezpieczeństwo osobiste funkcjonariusza podejmującego interwencję oraz osób postronnych przebywających w pobliżu interwencji.

Elektroniczne urządzenia obezwładniające Taser podczas obezwładniania wpływają bezpośrednio na czuciową i motoryczną część systemu nerwowego, powodując obezwładnienie nerwowo-mięśniowe. Impulsy elektryczne doprowadzone do ciała osoby obezwładnianej stymulują nerwy kontrolujące motorykę ciała. Powoduje to natychmiastowe obezwładnienie napastnika i nie daje mu żadnej możliwości na wykonanie jakiegokolwiek czynności, która mogłaby zagrozić życiu lub zdrowiu funkcjonariusza. Osobę agresywną i niebezpieczną można obezwładnić z odległości do 10,67 metra, bez potrzeby podchodzenia do niej bliżej i narażania się na atak. W tym przypadku obezwładnienie nastąpi przy wykorzystaniu kartridża, z którego zostaną wystrzelone sondy z przewodami, które przeniosą impuls elektryczny powodujący obezwładnienie.

W tym momencie należy zwrócić uwagę, że nie jest to oddanie strzału do osoby w celu jej obezwładnienia z broni palnej, tylko z przedmiotu przeznaczonego do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej za pomocą sprężonego azotu, który znajduje się w kartridżu, a nie jak ma to

zastosowanie w broni palnej, za pomocą ładunku prochowego.

Użycie takiego przedmiotu jest skuteczne i bezpieczne, dlatego urządzenia te nazywają się często bronią niezabijającą.

Urządzenia firmy Taser wg zapewnień producenta nie wpływają w sposób stały na organizm człowieka, a jedynie obezwładniają go tylko w czasie ich działania.

Nie wpływają na zmianę pracy serca człowieka i mogą być stosowane wobec osób z rozrusznikami serca.

Jedynym ryzykiem podczas obezwładnienia osoby impulsem elektrycznym jest sytuacja, kiedy osoba upada na twarde podłoże. Istnieje ryzyko uderzenia głową lub upadek osoby obezwładnianej z wysokości.

Z informacji sporządzonej przez Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji dotyczącej użycia i wykorzystania przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób z pomocą energii elektrycznej w 2014 roku jednoznacznie wynika, że ten środek przymusu bezpośredniego przez swoje bezpośrednie działanie obezwładniające nie naraził żadnej osoby na utratę zdrowia i życia.

W celu uniknięcia obrażeń u osób obezwładnianych bardzo ważnym aspektem jest taktyka użycia i wykorzystania przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.

Pierwsze resortowe szkolenia dla instruktorów przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania w policji zostały w prowadzone Decyzją 337 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 sierpnia 2013 r.

Zespół specjalistów zawarł w ww. decyzji najważniejsze aspekty szkolenia dotyczące: podstaw prawnych, budowy przedmiotów, taktyki i wykorzystania przedmiotów oraz zasad udzielania pierwszej pomocy.

Szkolenia dla instruktorów odbywają się w Szkołach Policji. Następnie instruktorzy szkolą użytkowników przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, a ci z kolei wykorzystują nabyte

uprawnienia i umiejętności w codziennej służbie.

Polska policja nieustannie powiększa stan ilościowy przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, szkoli coraz więcej instruktorów i użytkowników przedmiotów, co w konsekwencji powinno mieć wpływ na poprawę bezpieczeństwa obywateli.

Bibliografia :

1. Informacja dotycząca przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej z dnia 18 lutego 2015 r. sporządzonej przez Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP.
2. Podręcznik użytkownika Taser x-26, x-26P, X2.

~Протоколювання як основна форма фіксації результатів проведення негласних слідчих (розшукових) дій~

Татієв С.Р., голова Апеляційного суду Чернігівської області, кандидат юридичних наук

Виходячи з кримінально-процесуального вчення про процесуальну форму, як одну з ключових ознак, яка послужила поштовхом до процесуалізації ОРД та трансформації ОРЗ у негласні слідчі (розшукові) дії, наголосимо, що важливе значення для з'ясування статусу результатів негласних слідчих (розшукових) дій має їх класифікація за формою закріплення. Наприклад, до негласних матеріалів, що можуть передаватися слідчим для використання в розслідуванні злочинів, можуть бути віднесені:

1) рапорти уповноважених осіб щодо встановлення в ході проведення ОРД ознак злочину і підстав кримінального провадження (зазначення обставин вчиненого злочину, прізвища й адреси виявленого потерпілого, свідка; місця знаходження речового доказу чи документа або долучення їх до рапорту, якщо вони були отримані від громадян або вилучені безпосередньо оперативним працівником, тощо). У подальшому, згідно з п. 1 ст. 10 Закону України «Про оперативно-розшукову